

2012

**Arbetspensionen för
familjedagvårdare
som är företagare**

Pensionsskyddscentralen
ELÄKETURVAKESKUS

En privat familjedagvårdare som sköter andras barn i sitt eget hem är vanligtvis företagare. En dagvårdare som sköter barn någon annanstans är i allmänhet en arbetstagar, som arbetsgivaren ska pensionsförsäkra.

Familjedagvårdare som är företagare får arbetspension enligt lagen om pension för företagare (FöPL). En företagare ordnar själv sitt pensionsskydd genom att teckna en FöPL-försäkring i ett försäkringsbolag.

FöPL gäller alla företagare i åldern 18-67 år som förvärvsarbetar, men inte utför arbetet i ett anställnings- eller tjänsteförhållande. Företagaren ska teckna en FöPL-försäkring, om

- han eller hon har varit verksam som företagare i minst fyra månader utan avbrott
- FöPL-arbetsinkomsten är minst 7 105,84 euro om året.
- förvärvsarbetet inte omfattas av någon annan pensionslag.

När dessa villkor uppfylls är FöPL-försäkringen obligatorisk. Den kan inte ersättas med en frivillig pensionsförsäkring. FöPL-försäkringen ska tecknas inom sex månader från det att företagaren har inlett verksamhet som omfattas av FöPL.

Pensionen grundar sig på FöPL-arbetsinkomsten

FöPL-arbetsinkomsten mäter värdet av företagarens arbetsinsats. Arbetsinkomsten grundar sig inte direkt på företagarens beskattningsbara inkomst.

En familjedagvårdarens arbetsinkomst beror på antalet dagbarn.

Om familjedagvårdaren sköter två barn under skolåldern, det ena i heldagsvård och det andra en del av dagen, anses arbetsinkomsterna räcka till för en FöPL-försäkring.

Läs mer om hur företagarens arbetsinkomst bestäms i broschyren Företagarens arbetsinkomst, www.etk.fi.

Familjedagvårdarens pension bestäms enligt FöPL-arbetsinkomsten, som fastställs i FöPL-för-

säkringen. FöPL-försäkringsavgifterna är i sin helhet avdragbara i beskattningen.

Företagarens försäkringsavgift

Företagaren och pensionsförsäkringsbolaget ingår ett avtal om FöPL-försäkring. Försäkringsavgiften är 22,50 procent av arbetsinkomsten år 2012. Företagare som fyllt 53 år betalar en höjd försäkringsavgift. Avgiften höjs i början av kalenderåret efter 53-årsdagen. År 2012 är den höjda försäkringsavgiften 23,85 procent.

Nya företagare, som inleder sin verksamhet, får 25 procent rabatt på avgiften under de första 48 månaderna, dvs. de första fyra åren. Om företagsverksamheten avbryts under rabattperioden, får företagaren utnyttja resten av rabattperioden om han eller hon senare inleder företagsverksamhet på nytt.

Försäkringsavgiften är flexibel

Under goda år kan företagaren betala en tillskottsavgift för sin FöPL-försäkring och förbättra pensionstillväxten för året i fråga, utan att ändra den normala avgiften. På motsvarande sätt är det möjligt att betala en mindre avgift under sådana år då det går sämre för företagaren, då pensionstillväxten för det sämre året blir mindre än normalt. Den flexibla avgiften inverkar inte på den fastställda arbetsinkomsten.

Försummelse att teckna FöPL-försäkring

Pensionsskyddscentralen övervakar att företagare tar en FöPL-försäkring. Om företagaren inte har tecknat en pensionsförsäkring, uppmanar Pensionsskyddscentralen honom eller henne att göra det inom en skälig tid. Försäkringsavgiften för den tid då företagaren försummat försäkringsskyldigheten kan höjas t.o.m. till det dubbla. I så fall beviljas inte någon rabatt för ny företagare, även om alla andra villkor uppfylls.

Intjäning av pension

Pensionen tillväxer med 1,5 procent av FöPL-arbetsinkomsten under varje år som företagare. Pensionstillväxten ökar till 1,9 procent av arbetsinkomsten i början av månaden närmast efter företagarens 53-årsdag och till 4,5 procent i början av månaden efter 63-årsdagen. Försäkringsskyldigheten upphör när företagaren fyller 68 år.

När får man pension?

En familjedagvårdare som är företagare kan gå i ålderspension vid 63 års ålder. Det är möjligt att ta ut ålderspensionen i förtid vid fyllda 62. Då minskas pensionen varaktigt med 0,6 procent för varje månad med vilken pensionen tas ut i förtid. Som störst är förtidsminskningen 7,2 procent.

Företagare kan gå i deltidspension tidigast vid 58 års ålder. För de som är födda 1953 eller senare är deltidspension möjligt vid 60 års ålder. För att en företagare ska kunna få deltidspension enligt FöPL måste FöPL-arbetsinkomsten vara minst 14 211,69 euro om året.

Om företagaren blir arbetsoförmögen har han eller hon rätt till yrkesinriktad rehabilitering som bekostas av arbetspensionsanstalten eller rätt till invalidpension.

Familjepension efter företagaren betalas till företagarens barn som inte fyllt 18 år och till den efterlevande maken eller maken eller den registrerade partnern samt till ex-makan eller -maken, om företagaren var skyldig att betala honom eller henne underhåll enligt domstolens eller socialmyndigheternas beslut.

Läs mera om pensionsformerna på www.arbetspension.fi.

Företagarens trygghet i fall av sjukdom eller arbetslöshet

Sjukdagpenning, moderskaps- och faderskapspenning samt föräldrapenning, som utbetalas av FPA, bestäms på basis av FöPL-arbetsinkomsten.

Arbetsinkomsten har också betydelse med tanke på arbetslöshetsskyddet. Företagarens FöPL-arbetsinkomst ska vara minst 8 520 euro om året för att företagaren ska omfattas av utkomstskyddet för arbetslösa. Om företagaren hör till arbetslöshetskassan har han rätt till inkomstbaserad arbetslöshetsdagpenning som räknas utifrån hans eller hennes FöPL-arbetsinkomst. De som inte hör till en arbetslöshetskassa får grunddagpenning från FPA.

Mer pensionsinformation

Man kan kontrollera uppgifterna om sin egen pension på arbetspensionssystemets gemensamma webbplats www.arbetspension.fi.

Det elektroniska pensionsutdraget innehåller uppgifter om arbete och arbetsinkomster inom både den privata och den offentliga sektorn och dessutom uppgifter om den intjänade arbetspensionen. Också uppgifter om pension som man eventuellt har tjänat in på basis av vissa socialförsäkringsförmåner anges i utdraget. Utdraget innehåller vanligtvis också en uppskattning av invalid- och ålderspensionen vid 63, 65 och 68 års ålder.

Det går att logga in i tjänsten med bankernas webbkoder eller ett ID-kort med mikrochip. I webbtjänsten kan man också ställa frågor om pensionerna.

Fråga mer

Pensionsmyndighetscentralen	
kundrådgivning	029 411 2820
Etera	010 553 3030
Ilmarinen	010 195 000
Pensions-Alandia	(018) 29 000
Pensions-Fennia	010 503 7500
Pensions-Tapiola	(09) 4531
Varma	010 2440
Veritas Pensionsförsäkring	010 55 010

Pensionskyddscentralen
ELÄKETURVAKESKUS

Arbetspensionssystemets servicecentral
Pensionskyddscentralen (PSC)

Östra Böle, Helsingfors
00065 PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Telefon 029 411 20
Kundrådgivning 029 411 2820

www.etk.fi
www.arbetspension.fi